فهرست مطالب

tbook.ir

tbook.ir

tbook.ir

tbook.ir

tnbook.ir

پیشگفتار

پیشگیری از وقوع جرم درفضای مجازی مهم‌ترین اولویت پلیس فتا ست و فضای سایبری در این راستا به‌صورت روزانه و مستمر توسط پلیس فتا رصد می‌شود، عدم آگاهی و دانش فنی کاربران دلیل اصلی وقوع جرایم در فضاهای مجازی است که انتظار می‌رود صدا و سیما و رسانه‌ها بیشتر ازگذشته به بحث آگاه‌سازی مردم ورود پیدا کنند و خانواده‌ها نیز تا جایی که امکان دارد از فضای مجازی استفاده نکنند و اگر لازم بود بر اساس نیاز بستر دسترسی به فضاهای مجازی را برای فرزندان خود فراهم کنند و بر رفتار آنان کنترل داشته باشند تادچار مشکل نشوند.

فکر ایجاد شبکه، پیش از دهه ۶۰ و با این مضمون به وجود آمد که چگونه می‌توانیم بیت‌های اطلاعاتی را روی یك رسانه ارتباطی به صورتی کارا و قابل اعتماد ارسال کنیم. پس از آن، با تحولاتی که در این زمینه به وجود آمد از اواسط دهه ۷۰ تلاش شد تا سرویس‌های ارتباطی را روی یك مجموعه از شبکه‌های به هم متصل تدارک ببینند. به این ترتیب، سنگ بنای تبادل وسیع و هماهنگ « داده » که امروزه یکی از بخشهای مهم کار با رایانه است، گذاشته شد این فناوری جدید « ارتباط بین شبکه‌ای » نام دارد. اینترنت نیز، مانند سایر محصولات اساسی انفورماتیك از بطن فعالیتهای نظامی زاده شد. ابتدا در سال ۱۹۶۹ وزارت دفاع آمریکا شبکه‌ای بنام « آرپانت » ایجاد کردکه چهار رایانه را به هم متصل می‌کرد. در سال ۱۹۷۲ این شبکه در معرض دید همگان قرار گرفت و بسیاری از دانشگاهها و موسسه‌های پژوهشی به آن پیوستند.

یکی از دشواری‌های بشر در توسعه دانش و بکارگیری همه جانبه آن، کندی پردازش اطلاعات، بعنوان محتوای تشکیل دهنده دانش و همچنین محدودیت‌های بسیار در جابجایی و نگهداری و ذخیره سازی آن است. به همین منظور، یکی از آرزوهای انسان، دستیابی به امکاناتی بود که بتواند این موانع را از پیش رویش بردارد. تقریباً در

tnbook.ir

ابتدای قرن بیستم، این آرزو تحقق یافت و فناوری رایانه به عنوان ابزاری حسابگر و پردازش گر تقدیم جامعه بشری شد، بنابراین سیستم‌ها و ابزارهای رایانه‌ای در بستر شبکه‌های رایانه‌ای ارتقاء یافتند و سرانجام، در ابتدای دهه ۱۹۹۰ نخستین شبکه جهانی، به نام شبکه جهانی وب پدید آمد. این شبکه، در واقع، ویترینی از داده‌های دسترس پذیر در سراسر جهان بود؛ هر چند هنوز محدودیت‌های بسیاری را پیش روی خود می‌دید.

جهان مجازی شکل دیگری از جهان واقعی است که بر فراز آن قرار گرفته است. به کار بردن عباراتی چون دولت مجازی، پست الکترونیک، جرم الکترونیک، جرم اینترنتی، تجارت اینترنتی، دوستی مجازی و مانند آن، که همگی در درجهٔ اول اشاره به جهان مجازی دارند، نشان دهندهٔ تشابه میان عناصر هر یک از این دو جهان است. اگرچه توسعهٔ تکنولوژی‌های ارتباطی و شکل گیری جهان مجازی، نتایج و آثار مثبت بسیاری در جهت پیشرفت جوامع بشری داشته است، نمی‌تواند تنها دربر گیرندهٔ نقاط مثبت باشد. در این جهان هم همچون جهان واقعی ابعاد منفی و مرضی وجود دارد. یکی از این ابعاد وجود جرم، کلاهبرداری و جنایت هست.

در فضای ارتباطی جدید، عامل زمان و مکان کم رنگ شده است و دوری و نزدیکی به عنوان عامل خنثی در ارتباطات محلی و جهانی محسوب می‌شوند. در واقع جهان جدیدی به موازات جهان واقعی به وجود آمده است که جهان بی مرز، جهان بی مکان، به تعبیر دقیق تر جهان مجازی نام گرفته است.

پدیدهٔ جرایم رایانه‌ای مرز نمی‌شناسد. با افزایش گسترش و بکارگیری فناوری‌های جدید، پدیدهٔ جرایم مرتبط با این فناوری‌ها نیز به سرعت و تصاعدی افزایش می‌یابند. هم اکنون مجرمان به ویژه در کشورهای پیشرفته کمتر به خودشان زحمت می‌دهند به بانکی، مسلحانه دستبرد بزنند و خطر دستگیری و زندانی شدند و مرگ را به جان بخرند آنان قادرند از خانهٔ خود و با کمی امکانات، پولِ بانک‌ها را از نقطه‌ای به نقطهٔ دیگر جهان انتقال دهند و احیاناً در امور مختلف به کار می‌گیرند. این در حالی است که آنان سعی می‌کنند با اقدامات بسیار پیچیده از خود ردپایی به جای نگذارند. در ایران نیز سال‌ها استفاده از رایانه و اینترنت روند روبه گسترش داشته است، گسترش روزافزون جرایم رایانه‌ای در ایران مانند سرقت از کارت‌های اعتباری، سرقت اینترنتی، سرقت از دستگاه‌های خودپرداز (عابر بانک)، نفوذ در شبکه‌های اطلاعاتی موسسات دولتی و خصوصی و احیاناً تخریب یا سوء استفادهٔ مالی، هرزه نگاری اینترنتی و ... ایجاب می‌نماید، کارشناسان علوم مختلف رایانه‌ها، شبکه‌ها و اینترنت، پلیس و .... به آخرین یافته‌های این علم تجهیز شوند تا بتوانند با این نوع جرایم مقابله نمایند. از این رو اطلاع و

tnbook.ir

آگاهی از آخرین شیوه‌های تخریبی و مجرمانهٔ رایانه‌ای برای پیشگیری، ردیابی و پی جویی و کنترل این نوع جرایم کاملاً ضروری می‌باشد.

پیش از آنکه متناسب با شرایط خاص و متمایز فضای سایبر، هنجارهای لازم وضع و نهادینه شود، هنجارشکنان به این فضا راه یافته و رها شده‌اند. از سوی دیگر، هنجارهای موضوعه در دنیای فیزیکی کارایی و اثر بخشی لازم در دنیای سایبر را ندارند. پس، امکان نقض آسان این هنجارها فراهم است؛ بدون آنکه دغدغه‌های ناشی از گرفتاری در بند ضمانت اجراهای کیفری و غیرکیفری وجود داشته باشد.

از طرفی، فضای سایبری با برخورداری از ویژگی‌های منحصر به فردی چون بدون مرز بودن، امکان هنجارشکنی را به تمامی نقاط دنیا گسترش داده است. همچنین با گمنام سازی کاربرهای سایبری، امکان شناسایی هویت هنجارشکنان، تعقیب و پیگرد آن‌ها را با مشکلات جدی مواجه کرده است.

بنابراین ضرورت دارد فضای سایبر را تبیین نموده و سعی داریم راهکارهای لازم و ضروری پیشگیری از جرم در فضای مجازی را جهت سیاست گذاری اجتماعی ارائه نماییم.

tnbook.ir